

ACTIVITATS
1978

Com a l'any anterior, les activitats de l'Institut d'Estudis Empordanesos durant el present curs de 1977-1978, s'extingueren als diferents camps inclosos dintre l'àmbit de la nostra Institució, és a dir, el coneixement i divulgació dels valors culturals de la comarca empordanesa. Els actes de caire popular i col·lectiu es centraren en un cicle de conferències sobre el poeta i escriptor Carles Fages de Climent. Els de caire més institucional es limitaren a la reunió del «Patronat Eiximinis» de la Diputació de Girona i a l'Assemblea anual reglamentària de socis del propi Institut. Finalment, com a mitjà de recull i difusió dels treballs d'investigació comarcal en les diferents seccions, l'aparició del volum tretzè dels «Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos».

El cicle de conferències dedicades a Carles Fages de Climent, en ocasió del desè aniversari de la seva mort, tingué lloc en el saló d'actes del Museu de l'Empordà durant el mes d'Abril. S'inicià el dia 5 amb una introducció a càrrec de Montserrat Vayreda, en la que, després de glosar breument la figura de l'homenatjat, exposà la finalitat i el contingut del cicle. Seguidament l'advocat i publicista Narcís Sala desenvolupà la primera dedicada als epigrames, potser la faceta més popular i coneguda del poeta empordanès. Amb estil amè i familiar, el conferenciant sabé encaixar perfectament l'autor i l'obra en l'ambient social i humà del gènere estudiat. La segona —«L'últim joglar»— fou exposada el dia 12 per Carles Fisas, el qual pel seu càrrec de secretari de l'Ateneu barceloní, tingué ocasió de conèixer durant molts anys amb el biografat i establir amb ell una sòlida relació que l'hi permeté delectar al públic amb una **disertació on la facilitat de paraula i agudeses del conferenciant serviren** d'esplèndids vehicles per donar-nos una visió profundament humana del nostre Fages. Mª Àngels Anglada en la tercera conferència, que tingué

lloc el dia 19, tocà un punt gairebé inèdit en la crítica literària de l'obra de Carles Fages: el mite en la «Balada del sabater d'Ordis». La preparació de la conferenciant, llicenciada en llengües clàssiques, exquisita poetessa i novel·lista —premiada enguany amb el «Josep Pla»— unida a la seva manera de dir curosa i senzilla al mateix temps, saberen fer arribar al públic un tema no massa fàcil pel comú de la gent. Finalment, el dia 26, Osvald Cardona posà fi al cicle amb una documentada, sòlida i ben estructurada dissertació sobre «L'èpica i la lírica de Carles Fages de Climent» en la qual, com senyalà el títol, analitzà minuciosament els seus dos, potser més coneguts gèneres literaris.

El cicle, de fet, havia d'haver estat clos pel conegut publicista i gran amic i coneixedor de l'obra de Carles Fages, Octavi Saltor, però circumstàncies alienes a la seva voluntat impediren la vinguda.

La verdadera cloenda tingué lloc el dia 2 d'octubre, aniversari de la mort del poeta, amb una sessió homenatge durant la qual intervingueren, glossant els fets més destacats de la vida i obra de l'homenatjat, Ferran Garrido, Narcís Sala i Alexandre Deulofeu. Llurs breus dissertacions alternaren amb lectures de fragments dels dos poemes més celebrats, la «Balada del Sabater d'Ordis» i «Les Bruixes de Llers», a càrrec de Montserrat Vayreda i Eduard Bartolí. Posà final a l'acte el nostre president Andreu Brugués.

D'aquest cicle ha sortit el propòsit, per part de la Junta de l'Institut, d'editar una monografia que, aplegant les anteriors conferències i complementant-les amb altres treballs, sigui el primer estudi seriós i extens sobre l'obra de Carles Fages.

Dintre les activitats de caire més convencional cal anotar la reunió que, el dia 18 de desembre, aplegà a Girona les representacions dels Instituts d'Estudis locals agrupats dintre el «Patronat Eiximenis», de la Diputació de Girona; és a dir, a més del nostre «Institut d'Estudis Empordanesos», l'«Institut d'Estudis Gironins», els «Amics del comtat de Besalú», l'«Institut d'Estudis Olotins», l'«Institut d'Estudis Ceretans», així com els dos en formació, l'«Institut d'Estudis Ripollesos» i el «Grup de Centres del Baix Empordà». Cal anotar que després de l'Institut d'Estudis Gironins, el veterà del grup, és el nostre el més antic de tots, doncs fou fundat l'any 1956. La nostra representació fou delegada en el president Andreu Brugués i en el vicepresident Albert Compte.

La Junta Anual de socis es celebrà el dia 29 de desembre, al saló d'Actes del Museu de l'Empordà i sota la presidència del Sr. Andreu Brugués. Després de llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior i exposat pel tresorer Sr. Nabot l'estat de comptes, es programà el cicle de conferències corresponents a l'any 1979, que versarà sobre l'art medieval empordanès. A continuació s'analitzà el contingut dels propers «Annals», corresponents al volum catorzè, i, seguint l'establert pels estatuts, es

renovà la meitat de la Junta directiva, essent reelegits, a proposta de més de quaranta socis encapçalats pel Sr. Jordi Xifra, que glosà la proposta, els Srs. Albert Compte i Josep Mª Bernils, com a vicepresident i secretari, respectivament, i nomenats de nou com a vocals, els Srs. Narcís Sala i Ferran Garrido, en substitució dels Srs. Ramon Guardiola i Joan Ruiz Solanas. En el capítol de precís i preguntes, el soci Sr. Morales proposà, i així fou acordat per la Junta, celebrar una sessió necrològica en homenatge del soci de l'Institut i distingit empordanès Sr. Alexandre Deulofeu. Per acabar el soci Sra. Maria Perxés exposà la necessitat de reeditar l'obra del Sr. Albert Compte, «El Alto Ampurdán», publicada l'any 1966 i pràcticament exhaurida, seguidament es donà per finida la reunió, darrer acte de les nostres activitats corresponents a l'any 1978.

En quant a la publicació dels «Annals» corresponents a l'any 1977, s'acabaren d'imprimir la segona quinzena d'abril. Com hem remarcat altres vegades, aquesta revista representa, no solament el portantveu de l'Institut, sinó el mitjà de difusió dels treballs d'investigació portats a cap sobre la nostra comarca. En aquest darrer número cal assenyalar dos extenses i sòlides monografies, una sobre les fonts antigues de l'Empordà, d'Anna Pujol, i l'altre sobre els darrers cents anys de ferrocarril a Figueres del veterà historiador local Josep Mª Bernils. A part, una relació dels protocols notariais de Castelló, de l'arxiver Enric Mirambell; la vida de l'afrancesat empordanès Josep Garriga, d'Enric Riera i, per acabar, la primera part d'un recull de documents sobre Vila-sacra, de Josefa Arnall.

CENTRE D'ESTUDIS DEL BAIX FLUVIÀ

Activitats del Centre l'any 1978.

Dia 21 de Gener. Conferència-col·loqui sobre «Què és la Generalitat de Catalunya». Va desenvolupar el tema el Sr. Jaume de Puig Oliver, membre del Secretariat de la Presidència de la Generalitat. No va fer política per res; només va explicar la història d'aquella institució des dels seus orígens. El Sr. de Puig va contestar molt acertadament les preguntes que se li feren. Fou molt aplaudit.

Dia 18 de Febrer. Conferència sobre «La droga y sus consecuencias» a càrrec del Sr. D. Agustín Gastaminsa. Doctor en Filosofia i Lletres i en Psicologia per les universitats Javeriana de Bogotà (Colòmbia) i Central de Madrid. Psicòleg Clínic per la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona.

Va agradar tant, que molts varen dir que era la millor conferència de totes les de la història del Centre d'Estudis.

Dia 11 de Març. Sessió de cinema «amateur» pel soci Tomàs Mallol. Projectió de films fets per ell mateix explicant el significat de cada un. Va estrenar-se un, el títol del qual no recordem, però que en l'explicació va dir que el seu objecte era proporcionar al públic una sensació d'avorriment i creiem que ho va aconseguir plenament. Però, com sempre, avorrits i tot, els seus films són magnífics.

Dia 2 d'abril. Conferència del Sr. Andreu Brugués, President de l'Institut d'Estudis Empordanesos sobre «Sibil·la de Fortià. Una reina d'Aragó nascuda a l'Empordà».

Tant pel tema com per la manera d'exposar-lo, el Sr. Brugués sapigué atreure l'atenció del nombrós públic assistent.

Dia 13 de Maig. Els socis Miquel Vilardell i Jordi Cassú varen parlar dels ocells de l'Empordà. Els seus costums, èpoques d'arribada, cria i marxa, així com els que es quedaven per aquí tot l'any. Posaren de manifest la necessitat de que no es matessin a les vores dels rius; també de que no es desapareixin trets ni al capvespre, ni a la nit, ni a la matinada, en el bosc anomenat d'en Còdol per ésser aquest lloc «el joquiner» de molts ocells de l'Empordà. També es va parlar novament dels «aiguamolls» o «aiguamoixos», com diu el company Miquel Vilardell.

Dia 4 de Juny. Extraordinari Concert de Primavera per la Coral Empòrium del C.E.R. de L'Escala, sota la direcció de la Sra. Roser Sureda d'Esteve i el pianista Sr. Lluís Albert. Varen interpretar un escollit repertori comentat de sardanes, havaneres, caramelles i cançons.

Dia 18 de Setembre. Concurs de Dibuix a l'aire lliure. Hi prengueren part nens i nenes de menys de 18 anys. Va resultar guanyador el nen Tomàs Bardera d'11 anys amb el tema «Portal de can Sopa». Es varen repartir més de 40 premis.

Dia 7 d'Octubre. Conferència sobre «Fonts d'Energia» pel Sr. Joan Oliveres Cases, Doctor en Ciències Físiques. Va parlar sobre que caldrà fer quan els combustibles actuals comencin a mancar. Ens va explicar els avanços que s'han portat a cap dintre el camp de l'aprofitament de l'energia solar. També va exposar els perills de l'energia atòmica degut als seus desperdiciis mortals, que algú ha pensat fins i tot enviar al sol. Per últim va dir que els combustibles que treiem de la terra, la naturalesa els havia fabricat en 600 milions d'anys i nosaltres els consumiríem en 150 anys.

Dies 18 i 19 d'Octubre. Festes d'agermanament amb Torroella de Montgrí. Dia 18 al vespre sessió de cinema per en Tomàs Mallol al local Esplai de Torroella de Montgrí. Dia 19 es va fer l'acte d'agermanament al mateix local amb les cerimònies de ritual i també varen actuar en Josep Giralt i en Tero amb poesies i cançons. Vàrem fer un dinar de germanor i per la tarda, sardanes.

Dia 4 de Novembre. Reunió per parlar dels «OVNIS». Mentre uns manifestaven que no existien, altres asseguraven que si, i presentaven proves d'objectes i esdeveniments apareguts al llarg de la història del món. Es va acordar fer una espècie d'assemblea amb un conferenciant de Barcelona entès en la matèria.

Dia 30 de Desembre. Interessantíssima conferència a càrrec del Sr. Jaume de Puig Oliver sobre el tema «El Problema de les Comarques catalanes» amb col·loqui que va ésser molt llarg.

Dies 24 i 25 de Febrer de 1979. Dia 24 a les deu de la nit, conferència a càrrec dels Srs. Josep Canal i Eudald Carbonell, membres de L'Associació Arqueològica de Girona. També hi va haver una exposició de material i eines dels darrers 100.000 anys de prehistòria, trovades a la **mntanya de Torroella de Montgrí i altres llocs. Va agradar molt al nombrós públic que omplia completament el local del Centre; al final foren tantes les preguntes que es va organitzar una agradable tertúlia fins la matinada.**

Dia 25. Excursió a Sabadell per veure el museu de Paleontologia, un dels més importants d'Espanya. Tot i no haver dormit gaire era tan interessant el que veiem, explicat pel Sr. Conservador i acompanyats pel Sr. Canals, el conferenciant del dia anterior, que tothom estava amb gran atenció recorreguent les diferents sales.

Quedàrem tan agraïts als Srs. directors del museu, que vàrem prometre tornar-hi i portar-los-hi objectes trobats a la província de Girona. A la tarda visitàrem les tres esglésies velles de Terrassa que daten del segle IV.